

Datum vergadering	24 maart 2022
Omschrijving agendapunt	Deelname Zeeuwse Recreatief Zandfonds
Portefeuillehouder	wethouder M.P.E. de Feijter
Samenvatting	
Gezien het economisch en recreatieve belang van de stranden voor onze regio is het op breedte houden van de stranden gewenst. De inzet van het Rijk met oog op kustlijninzorg is hiervoor niet toereikend. Samen met de andere Zeeuwse kustgemeenten hechten we belang aan het op breedte houden van de stranden, daarom is het Zeeuws Recreatief Zandfonds in het leven geroepen. Wij verzoeken uw gemeenteraad om in te stemmen met participatie in het Zeeuws Recreatief Zandfonds en hiervoor vanaf 2022 een bedrag van € 231.271,- structureel beschikbaar te stellen en dit te onttrekken aan de daarvoor aangelegde voorziening.	

Aan de raad,

Aanleiding

De (Noordzee)kust en -stranden vormen de grootste attractie voor de bezoekers van onze streek. De gemeente Sluis zet daarom in op kwaliteitsvolle en veilige stranden die schoon, breed, open en toegankelijk zijn, zodat ze blijvend de Blauwe Vlag kunnen voeren.

De stranden en de duinen vormen de beschermingszone voor het achterland. Toenemende zeespiegelstijging en bodemdaling vragen echter om voortdurende waakzaamheid bij de hoogwaterbescherming. Ook al is na afronding van het project Zwakke Schakels de veiligheid van de Zeeuwse kust voor de komende decennia op orde, voortdurend onderhoud is noodzakelijk. De recente storm Corrie welke flinke happen zand van onze kust heeft weggenomen toont dit nog maar eens aan.

Rijkswaterstaat is in Nederland verantwoordelijk voor de kustveiligheid. Jaarlijks monitort zij de ligging van de basiskustlijn, welke de onderlegger vormt voor het uitvoeren van het suppletieprogramma. Op basis van de kustlijnontwikkeling wordt gezien of suppleties benodigd zijn, of deze naar voren gehaald dienen te worden en hoeveel zand er nodig is om de basiskustlijn te behouden. De Nederlandse – en dus ook de west Zeeuws-Vlaamse – kust vormt een dynamisch geheel.

Dat de kustveiligheid continu in de gaten wordt gehouden en er wanneer deze in het geding dreigt te raken gesuppleerd wordt is een geruststellende gedachte. Echter onze stranden hebben niet alleen een waterkerende functie maar vormen ook de grootste attractie voor de bezoekers van onze streek. Het economische belang van kwaliteitsvolle en veilige stranden die schoon, breed, open en toegankelijk zijn is dan ook groot. Het op breedte houden van de stranden met oog op recreatie is echter geen kerntaak van het Rijk, dit is eerder een neveneffect van het op orde houden van de kustlijn met oog op waterveiligheid.

Gelukkig staan we hierin als gemeente Sluis niet alleen. Tezamen met de andere Zeeuwse kustgemeenten en de Provincie Zeeland is dan ook onderzocht of en op welke wijze regelmatig kan worden gesuppleerd, dit als uitvoeringsactie voortkomend uit de Zeeuwse Kustvisie welke is vastgesteld in 2017.

Inrichting Zeeuws Recreatief Zandfonds

Vanaf 2019 is ons college, samen met de collega kustgemeenten, aan de slag geweest met een regionale oplossing. Ingezet is hierbij op het vormen en jaarlijks voeden van een Regionaal Fonds Zandsuppletie. Ons college heeft hierin telkens een positieve grondhouding aangenomen maar tot definitieve deelname is nog niet besloten. Dit mede gezien de onzekerheid over deelname van andere gemeenten. Ons college heeft hierbij in maart 2020 ingestemd met de intentieovereenkomst tussen Zeeuwse Kustgemeenten voor de verkenning van de vorming van een regiofonds zandsuppleties, onder nadrukkelijk voorbehoud van goedkeuring door de gemeenteraad (financiën). In de begroting was hiertoe al eerder een voorziening opgenomen, met dit voorstel wordt uw gemeenteraad verzocht de gelden uit de voorziening te oormerken ten behoeve van het recreatief zandfonds.

Tussen de gemeenten is overeenstemming bereikt over de verdeelsleutel voor de inleg waarbij gekozen is voor een variant waarbij rekening wordt gehouden met het aantal kilometers kustlengte en de inkomsten uit toeristenbelasting.

Alle kustgemeenten hebben een positieve houding ten opzichte van deelname aan het zandfonds. Inzet hierbij is dat de gemeenten gezamenlijk jaarlijks het fonds voeden met 1 miljoen euro. Voor de gemeente Sluis betekent dit een jaarlijkse inleg van € 231.271. Inzet is om de omvang van het fonds verder te laten groeien, door ook andere stakeholders te betrekken bij het fonds. De Provincie Zeeland heeft als voorwaarde voor eenmalige deelname gesteld dat de gemeenten er eerst onderling uit moeten zijn. Rijkswaterstaat en Waterschap Scheldestromen zullen niet bijdragen aan het fonds aangezien recreatie niet tot hun kerntaken behoort. Beide partijen zijn wel bereid de processen die nodig zijn ten behoeve van extra suppleties te faciliteren.

Van convenant naar uitvoering

Zandsuppletie is zeer kostbaar. Voor het suppleren van een kilometer kust is een bedrag van ca. € 400.000 nodig. Vanuit het fonds kan jaarlijks dus gemiddeld 2,5 kilometer strand extra gesuppleerd worden, bovenop of naast de suppletie door Rijkswaterstaat vanuit basiskustlijnzorg. Ingezet wordt daarom op het vergroten van het fonds door bijdragen van de provincie en van partijen welke economisch belang hebben bij het strand. Daarnaast wordt er ook ingezet op de lobby om het belang van brede stranden ook bij het Rijk blijvend op de agenda te krijgen.

Inzet is om jaarlijks zoveel mogelijk zand op de Zeeuwse kust te krijgen. Om te voorkomen dat sommige stranden hoogfrequent worden gesuppleerd en anderen niet omdat de zandafslag daar net wat geringer is, is het uitgangspunt dat iedere gemeente minimaal een keer per 5 jaar haar inleg in zand terugkrijgt. Ofwel een bijdrage van 1,16 miljoen euro over een periode van 5 jaar betekent dat in die periode een kleine 3 kilometer van onze kust in aanmerking komt voor extra suppletie, boven op het suppletieprogramma van Rijkswaterstaat. Hierdoor kunnen met name de stranden welke te kampen hebben met sterke afslag op breedte worden gehouden.

De wijze van uitvoering van de recreatieve zandsuppleties en de samenhang met het suppletieprogramma van Rijkswaterstaat zijn onderdeel van een uitvoeringsovereenkomst tussen de gemeenten, provincie, waterschap, Rijkswaterstaat en de recreatieve sector. Partijen hechten er echter sterk aan dat de 5 kustgemeenten eerst onderling afspraken vastleggen over de financiering en het doel van het regionaal zandfonds. Eerste doel is daarom om het regionaal zandfonds daadwerkelijk op te richten. Daarom ligt nu het convenant voor tussen de 5 Zeeuwse kustgemeenten (Schouwen-Duiveland, Noord-Beveland, Veere, Vlissingen, Sluis), hierin zijn de volgende uitgangspunten opgenomen:

- Ten behoeve van recreatie dienen officiële badstranden/ blauwe vlagstranden minimaal 40 meter breed te zijn (droog zandstrand) en overige stranden 25 meter. Voor de openbare veiligheid moeten de openingen bij de paalhoofden op het strand toegankelijk zijn voor hulpdiensten bij hoog water.
- De 5 gemeenten brengen gezamenlijk € 1 miljoen in en zetten zich gezamenlijk in om het fonds jaarlijks aan te vullen met eenzelfde bedrag door middel van additionele bijdragen of subsidies van partners, instanties of overheden.
- De verdeelsleutel is gebaseerd op het gemiddelde van de toeristenbelasting (€ 0,07/ overnachting, basis 2018) en het procentuele aantal kilometers strand.
- Aangesloten wordt op het suppletieprogramma Kustlijnzorg, uitgevoerd door Rijkswaterstaat. Locaties welke hierbuiten vallen (zoals de Brouwersdam op Schouwen-Duiveland), komen wel in aanmerking voor recreatieve suppletie. Het fonds wordt enkel ingezet voor zandstranden langs de Noordzee, niet landinwaarts langs de Westerschelde.
- Recreatieve suppleties gelden niet als vervanging van reguliere suppleties voor kustveiligheid. Rijkswaterstaat blijft hiervoor verantwoordelijk, vanuit het fonds wordt dan ook niet bijgedragen aan reguliere suppleties. Doel is om er uiteindelijk voor te zorgen dat er een structurele (eind)oplossing komt die voorziet in zandsuppleties door het Rijk vanuit de gecombineerde opgaven.
- Een deel van het fonds kan gebruikt worden voor het op breedte brengen van het strand anders dan via zandsuppletie. Het percentage wordt vastgelegd in de nog uit te werken uitvoeringsregeling. Denk hierbij bijvoorbeeld aan zand opduwen vanaf de laagwaterlijn als dit niet ten koste gaat van de

basiskustlijn of het (mee)financieren van onderzoeken en maatregelen die oplossingen brengen bij snelle afkalving van de stranden.

- Geld wat elke gemeente inbrengt zal elke gemeente als uitgangspunt in een periode van 5 jaar terugzien in bijdragen uit het zandfonds (ofwel geld komt daadwerkelijk terug in zand voor de eigen kust of voor hiervoor genoemde maatregelen). De exacte uitwerking is eveneens nog uit te werken in de uitvoeringsregeling.
- Er wordt een onafhankelijk expert aangesteld om advies uit te brengen over de toestand van de stranden en hierbij concrete voorstellen te doen welke zaken dat jaar uit het zandfonds worden gefinancierd. De gemeenten bepalen gezamenlijk waar de uitgaven aan worden besteed.

Financiering

Al in een eerder stadium is een bedrag in de begroting opgenomen ten behoeve van het vullen van het zandfonds. Dit is al een aantal jaar geleden opgenomen onder Voorzieningen - stelposten. Nu er eindelijk sprake is van overeenstemming tussen de 5 gemeenten over het zandfonds stellen we uw gemeenteraad voor om structureel – met ingang van 2022 – € 231.271 op te nemen in de meerjarenbegroting onder Stranden. Hiermee kan dan de jaarlijkse bijdrage aan het Regionaal Zandfonds bekostigd worden. In het convenant is meerjarig hetzelfde bedrag opgenomen en is (vooral nog) geen sprake van indexatie.

Duiding

Om participatie aan het Zeeuws Recreatief Zandfonds te duiden treft u als bijlage bij dit raadsvoorstel een oplegnotitie aan.

Voorstel

We verzoeken uw gemeenteraad om met oog op het economisch en recreatieve belang van de stranden voor de gemeente Sluis en de noodzaak om zorg te dragen voor voldoende brede recreatiestranden in te stemmen met het voorstel om in te stemmen met het Zeeuws Recreatief Zandfonds. Wij verzoeken uw gemeenteraad een structureel bedrag ter hoogte van € 231.271 beschikbaar te stellen ter vulling van het fonds.

Ter financiering hiervan stellen we voor een structureel bedrag van maximaal € 231.271 op de meerjarenbegroting op te nemen onder stranden gedekt vanuit voorzieningen – stelposten.

Oostburg, 24 februari 2022

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN SLUIS,

De secretaris,

De burgemeester,

S.I. de Kievit-Minnaert

mr. M.M.D. Vermue

DE RAAD VAN DE GEMEENTE SLUIS

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 24 februari 2022;

Gelet op het economisch en recreatieve belang van de stranden voor de gemeente Sluis en de noodzaak om zorg te dragen voor voldoende brede recreatiestranden en gelet op artikel 189 van de gemeentewet;

BESLUIT:

In te stemmen met participatie in het Zeeuws Recreatief Zandfonds en hiervoor vanaf 2022 een bedrag van € 231.271 structureel beschikbaar te stellen en dit te onttrekken aan de daarvoor aangelegde voorziening.

Sluis, 24 maart 2022

DE RAAD VOORNOEMD,

De griffier,

De voorzitter,

mr. P.T.G. Claeijs

mr. M.M.D. Vermue